

LBDIS | We know
books

TIM MARSHALL

**PUTEREA
GEOGRAFIEI**

**ZECE HĂRȚI CARE NE DEZVĂLUIE
VIITORUL LUMII**

Traducere din limba engleză de
DIANA POPESCU-MARIN

LITERA
București

Introducere	9
Capitolul 1. Australia	17
Capitolul 2. Iran	47
Capitolul 3. Arabia Saudită	79
Capitolul 4. Regatul Unit	109
Capitolul 5. Grecia	139
Capitolul 6. Turcia	163
Capitolul 7. Sahel	189
Capitolul 8. Ethiopia	219
Capitolul 9. Spania	243
Capitolul 10. Spațiul cosmic	273
Mulțumiri	297
Bibliografie	299
Indice	307

Australia, situată la naiba-n praznic, a devenit un sinonim pentru capătul pământului, iar acum se află în centrul atenției. Cum s-a întâmplat asta?

Teritoriul este o insulă, însă o insulă cum nu mai este alta. Este mare – atât de mare încât este practic un continent care cuprinde păduri subtropicale luxuriante, un deșert arzător, savane întinse și munți acoperiți de zăpezi. Dacă mergi cu mașina de la Brisbane la Perth, traversezi o singură țară, pe o distanță similară cu cea dintre Londra și Beirut, dar parcursă prin Franța, Belgia, Germania, Austria, Ungaria, Serbia, Bulgaria, Turcia și Siria.

Cât despre așezarea ei geografică în mijlocul pustietății, situația stă cam așa: pornind din Brisbane spre nord-est și traversând Pacificul, străbați 11 500 de kilometri până în SUA, 13 000 de kilometri până în America de Sud, iar la vest, dincolo de Oceanul Indian, 8 000 de kilometri despart orașul Perth de Africa. Până și „vecina“ Australiei, Noua Zeelandă, se află la 2 000 de kilometri sud-est, iar de-acolo până în Antarctica mai sunt încă 5 000 de kilometri peste ape. Numai când privim către nord înțelegem adevărata poziție a Australiei în înțeles geopolitic. Iată-o situată acolo, o democrație avansată, pro-occidentală, întinsă pe un teritoriu imens, iar deasupra ei se ridică cea mai puternică dictatură economică și militară din lume – China. Faceți suma și veți obține un continent național, poziționat exact în mijlocul regiunii indo-pacifice – tabloul electric economic al secolului XXI.

Povestea începe când britanicii au decis să-și deporteze pușcăriașii pe care îi dorea cât mai departe posibil, ca mai apoi să nu mai aibă nimic de-a face cu ei. Unde era mai bine decât la capătul lumii, un loc din care n-aveau să se mai întoarcă niciodată? Au fost întemnițați, iar cheile au fost aruncate. Și totuși, în cele din urmă, pe măsură ce lumea mult prea îndepărtată se schimba, zăbrelele închisorii geografice au fost îndoite, iar Australia a devenit un protagonist pe scena politicii internaționale. A fost o călătorie lungă și grea.

În citatul de la începutul acestui capitol, e posibil ca Don Bradman să se fi referit la adversarul numit Anglia și la meciul de crichet, dar cuvintele lui își au sorgintea în mentalul australian, călit de geografia

BRIS | We know books

țării. Conceptul popular legat de spiritul australian invincibil, egalitarist, de vorba spusă pe șleau, fără ocolișuri, este poate un clișeu, dar este totodată cât se poate de adevărat. El s-a născut din vastitatea pământului dogorit, mare parte din el de nelocuit, care a lăsat totuși să înflorească o societate modernă ce a trecut de la a fi practic monoculturală până la țara cea mai multiculturală din lume.

Astăzi, Australia scrutează împrejurimile și se întreabă ce rol ar trebui să joace și ce parteneri ar trebui să aleagă.

Când vine vorba de politică externă și de apărare, punctul de pornire nu este intenția, ci capacitatea, iar de aceasta este adesea limitată de geografie. Întinderea și așezarea Australiei constituie deopotrivă un punct forte și un punct slab. Ele o protejează de invazii, dar tot ele i-au îngreunat dezvoltarea politică. Ele atrag după sine necesitatea de a dispune de legături comerciale extinse pe distanțe mari, ceea ce impune o puternică flotă maritimă care să asigure disponibilitatea căilor maritime. Iar Australia este izolată de aliații ei principali din cauza distanței.

Australia s-a născut ca insulă acum circa 35 de milioane de ani, după ce s-a rupt de Antarctica și s-a deplasat spre nord. La ora actuală se află pe o traiectorie de coliziune cu Indonezia, dar locuitorii ambelor țări nu au de ce să fie prea alarmați, întrucât nu se deplasează decât șapte centimetri pe an și vor mai trece câteva sute de milioane de ani până la ciocnirea dintre ele.

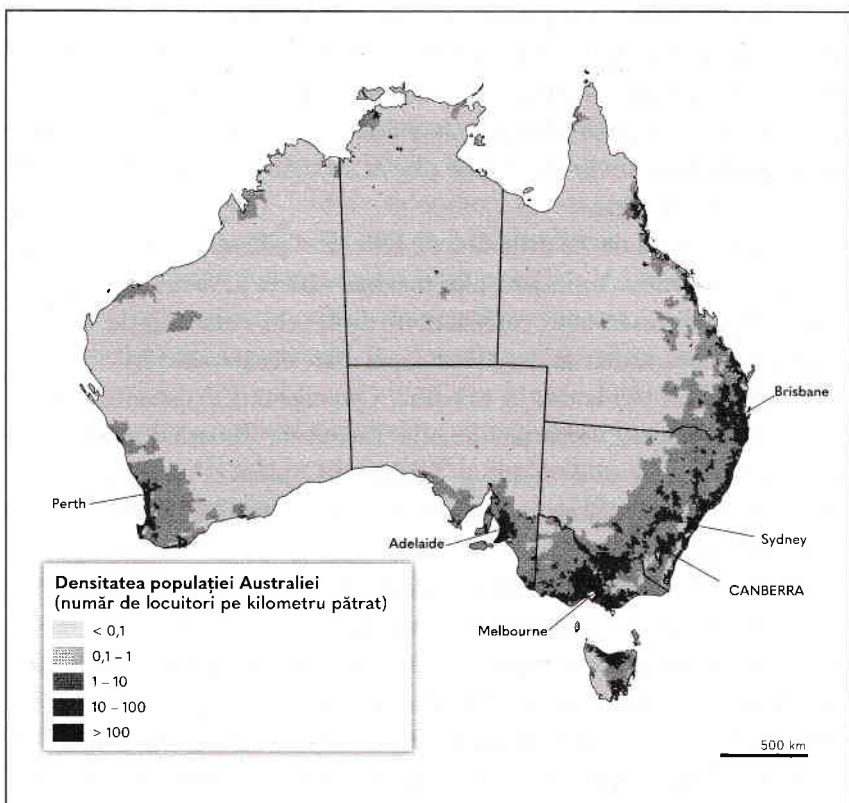
Cu o suprafață de 7,5 milioane de kilometri pătrați, Australia ocupă locul șase în lume ca întindere. Cea mai mare parte a Australiei moderne este formată din șase state; cel mai mare dintre ele, Australia de Vest, reprezintă o treime din continent și este mai mare decât toate țările vest-europene laolaltă. Urmează, ca mărime, Queensland, Australia de Sud, New South Wales, Victoria și insula Tasmania. Există două teritorii principale, Teritoriul de Nord și Teritoriul Capitalei Australiene, precum și numeroase teritorii mai mici, care includ insulele Cocos și insula Crăciunului.

Viața în Australia presupune multe provocări. În primul rând, între momentul în care insula s-a format și cel al sosirii oamenilor (acum circa 60 000 de ani) s-a scurs o perioadă generoasă, propice dezvoltării faunei australiene unice. Dat fiind că majoritatea speciilor sunt din cele care mușcă, înțeapă, ciupesc sau otrăvesc, e totuși un miracol că, la 30 000 de ani după venirea oamenilor, aceștia au reușit să se răspândească pe întregul continent.

Mai greu de evitat sunt relieful și clima. Mare parte din teritoriu constă din câmpii vaste, netede, aride, numai 6% din suprafața continentului

se ridică 600 de metri deasupra nivelului mării. Continentul este caracterizat printr-o mare varietate climatică și topografică, de la deșerturi la păduri tropicale și vârfuri muntoase acoperite de zăpadă. Dar cea mai mare parte a continentului este acoperită de ceea ce este cunoscut sub denumirea Outback (brusa australiană), reprezentând 70% din Australia, mare parte din ea de nelocuit. Câmpiile întinse și deșertul din interior, unde vara temperaturile ating 38 de grade Celsius și apa este o raritate, acoperă distanțe uriașe, fără nici o formă de relief și unde nimeni nu-ți poate sări în ajutor la nevoie.

În 1848, o încercare de a traversa tot continentul de la est la vest, pornind din Brisbane și având ca punct de sosire orașul Perth, a eșuat când căpitanul expediției, Ludwig Leichhardt, și echipa lui, alcătuită din șapte bărbați, printre care doi ghizi aborigeni, împreună cu 50 de tauri, 20 de asini, șapte cai și un munte de echipament au dispărut pur și simplu. Brusa australiană ascunde multe secrete, printre ele și soarta lui Leichhardt. Rămășițele lui sunt căutate chiar și în zilele noastre.

Mare parte din brusa australiană este de nelocuit; majoritatea populației Australiei este concentrată în sud-estul țării, de-a lungul coastei.

LIBRIS

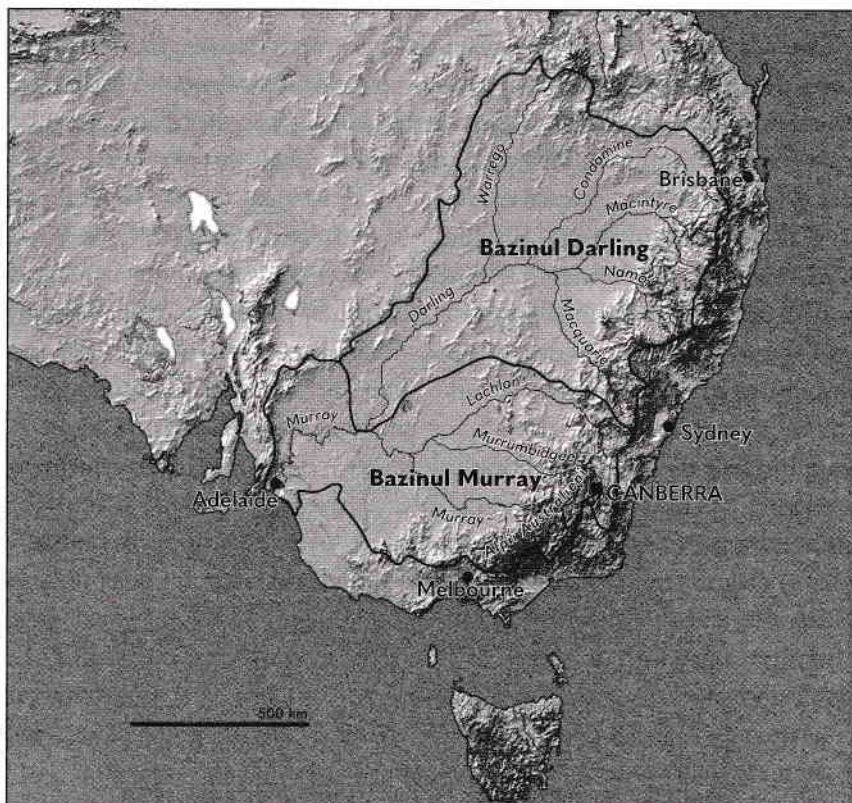
We know
books

Mii de ani, geografia continentului a dictat locurile în care oamenii își puteau întemeia așezări. În vreme ce aborigenii își făceau „plimbările“ ritualice în brusă, coloniștii europeni alegeau să rămână aproape de țărm, o practică ce continuă și astăzi. Din Brisbane până la jumătatea zonei estice de litoral există un cordon de regiuni populate, în formă de semi-lună; cordonul se întinde pe coasta estică, traversând orașele Sydney, Canberra, Melbourne, până în sud, la Adelaide. Pe coasta de sud-est se află suburbiile și orașele-satelit care extind cordonul populat pe 320 de kilometri în interiorul continentului, pentru ca apoi să se estompeze odată ce traversezi munții și te îndrepti spre regiuni extrem de îndepărtate. În extrema vestică se află orașul Perth, iar în nord, orașul Darwin, dar și în aceste regiuni populația este conectată la zonele de coastă. Lucrurile vor rămâne, de bună seamă, așa.

Cu un secol în urmă, întemeietorul catedrei de geografie de la Universitatea din Sydney, Griffith Taylor, a provocat indignare când a afirmat că, dată fiind topografia Australiei, populația continentului va fi limitată la circa 20 de milioane de locuitori până în 2000. El a îndrăznit să afirme că deșertul australian era „aproape impracticabil“ în ceea ce privește așezările umane permanente, însă asta l-a făcut să pară lipsit de patriotism. „Profetul Ieremia!“, urla presa. „Determinism ecologic!“, protestau politicienii, care preferau o versiune de expansiune constantă, similară expansiunii americane „de la un țărm la altul“. Dar el a avut dreptate; ei s-au înșelat. 100 de ani mai târziu, populația Australiei numără doar 26 de milioane de locuitori. Chiar și azi, poți zbura pe o distanță de 3 200 de kilometri de la Sydney la Darwin sau până la Perth fără a survola un singur oraș. Aproape 50% din populație trăiește în numai trei orașe – Sydney, Melbourne și Brisbane. Nu e deloc coincidentă că tot aici se află și bazinul fluvial Murray-Darling.

Majoritatea râurilor țării au un curs sezonier, așa încât comunicațiile fluviale nu au fost niciodată o parte importantă a dezvoltării continentului. Deversările anuale ale tuturor râurilor de pe continent echivalează cu jumătate din debitul fluviului Yangtze din China. Dacă nu luăm în considerare Tasmania, singurele râuri australiene cu un debit permanent se află în regiunile estice și sud-vestice. Cele mai mari sunt fluviul Murray și principalul lui afluent, Darling. Alimentat de topirea zăpezilor din Alpii Australieni, fluviul Murray are un volum suficient de mare pentru a curge neîntrerupt pe o distanță de 2 500 de kilometri spre coasta sudică. Unele părți sunt navigabile, iar fluviul Murray este bijuteria coroanei din bazinul Murray-Darling. Cu toate acestea, navigația nu este posibilă dinspre mare, ceea ce limitează capacitatea sa de a transporta

bunuri. Acesta a fost exploatat în secolul al XIX-lea pentru a sprijini comerțul pe cursul superior al fluviului, dar până și aceste nave de mai mic tonaj au avut probleme din cauza secetei, iar unele dintre ele au rămas împotmolite în amonte pe cursurile secete ale afluenților. Cu toate acestea, sistemul Murray-Darling conține pământuri fertile, care au hrănit și au asigurat apa multor generații de australieni. Fără el, primii coloniști nici nu s-ar fi mișcat mai departe de țarm.

Bazinul fluvial Murray-Darling a susținut primele așezări europene din sud-estul Australiei.

Merită să comparăm istoria Australiei cu cea a unui alt experiment colonial – SUA. Și Statele Unite s-au ridicat din așezări întemeiate pe coasta estică fertilă, înaintând mai apoi spre centrul teritoriului. Dar, odată ce a trecut de lanțul munților Apalași, tânără națiune s-a extins peste cel mai mare sistem fluvial din lume, situat într-una din cele mai fertile regiuni – bazinul fluviului Mississippi. În Australia, o regiune de dimensiuni similare a dispus de extrem de puține resurse pentru susținerea transportului, agriculturii și a așezărilor permanente, fiind

UBRIS | We know books
totodată mult prea izolată de sistemul de comerț internațional existent în America: îl despărțeau 19 000 de kilometri de Regatul Unit, pe când cele 13 colonii care au devenit ulterior SUA se aflau la doar 5 000 de kilometri distanță de Europa.

Circula concepția greșită conform căreia căpitanul englez Cook ar fi „descoperit“ continentul în 1770. Lăsând deoparte termenul problematic de „descoperire“, prima debarcare consemnată în istorie a fost cea din 1606, când Willem Janszoon și echipajul corabiei olandeze *Duyfken* au ancorat în apele din nordul Australiei. Janszoon a crezut că ajunsese în Noua Guinee și a plecat curând după o primire ostilă din partea localnicilor. Numeroase expediții europene au venit și au plecat, dar nici una nu s-a oboșit să exploreze mai adânc continentul.

În momentul în care a apărut Cook, era evident că legendara *terra australis incognita* fusese descoperită. Termenul care se traduce prin „pământul necunoscut de la sud“ își are originile în reflecțiile cartografului grec Claudius Ptolemeu din jurul anului 150 d.Hr. Conform logicii lui, dacă lumea era o sferă, iar deasupra ei se afla pământul de care el avea cunoștință, pe cale de consecință trebuia să mai fie ceva și dedesubt, care s-o împiedice să se rostogolească. Ceva-ceva corespundea. În Europa, Australia este considerată încă „antipodul“.

Hărțile lui Cook erau, desigur, mult actualizate față de cele desenate de Ptolemeu. Cook a fost primul european care a debarcat pe coasta de est. A coborât pe țărm în golful Botany, acum parte a orașului Sydney, și a rămas acolo timp de șapte zile. La vremea aceea, primele întâlniri ale echipajului cu băștinașii trebuie să fi părut doar niște incidente minore; privind în perspectivă, acelea aveau să fie momente memorabile care prevesteau ceea ce avea să urmeze. În „Jurnalul Onorabilului sir Joseph Banks din vremea primului voiaj al vasului *Endeavour* aparținând Marinei Regale Britanice, 1768–71“, secundul căpitanului Cook și totodată naturalistul echipajului nota următoarele considerații despre ciocnirea celor două civilizații și despre diferențele dintre ele: „Așa își duc viața acești, aș spune, fericiți oameni, care se mulțumesc cu puțin, cu mai nimic; departe de angoasele care se abat asupra celor bogați, departe și de ceea ce noi, europenii, numim strictul necesar... Ei ne arată cât de mici sunt adevăratele nevoi ale naturii umane, pe care noi, europenii, le-am transformat în excese care ar părea, cu siguranță, incredibile acestui popor de li s-ar povesti.“

Această confruntare nu a fost totuși de ajuns pentru a-l împiedica pe Banks să recomande ulterior golful Botany ca destinație pentru o colonie penală britanică, în ideea de a relaxa supraaglomerarea

însăpăimântătoare a închisorilor englezești și totodată de a trimite răufăcătorii într-un loc de unde nu se mai puteau întoarce niciodată. Au fost luate în considerare și implicațiile strategice rezultate din arborarea drapelului britanic la 17 000 de kilometri de nucleul imperiului.

Corăbiile au fost pregătite, pușcăriașii adunați laolaltă, proviziile încărcate și Prima Flotă a ridicat pânzele cu direcția Portsmouth pe 13 mai 1787, ajungând în golful Botany pe 24 ianuarie 1788. Cele 11 vase transportau în jur de 1 500 de suflete, 730 de condamnați (570 de bărbați și 160 de femei), restul fiind oameni liberi, majoritatea personal naval.

După două săptămâni, omul de la conducere, guvernatorul Arthur Phillip, a decis că amplasarea era total nepotrivită pentru colonizare și i-a relocat pe toți deținuții, cu câțel, cu purcel, la câțiva kilometri mai la nord, unde mai târziu se năștea portul Sydney. Pe plaja acestei noi așezări, pe acest tărâm revendicat acum de Coroana Britanică, el a ținut o cuvântare în care, așa cum consemna medicul echipajului, George Worgan, „Guvernatorul a dat ordine stricte ca băștinașii să nu fie ofenșați sau molestați sub nici o formă... Ei trebuiau tratați cu prietenie.“ Lucrurile n-au stat deloc așa. Guvernatorul Phillip a avut de-a face cu triburile Eora și Darug din regiunea vecină orașului Sydney. După primul contact, interacțiunile s-au bazat pe comerț, dar ceea ce triburile Eora și Darug nu știau era faptul că acești oameni ciudați, nou-veniți în mijlocul lor, nu sosiseră acolo să facă comerț, ci să le ia pământurile.

Deși multe generații i-au considerat pe aborigeni drept un singur popor, ei sunt reprezentați de numeroase grupuri și dialecte răspândite pe întreg teritoriul, cum ar fi tribul Murri din Queensland, tribul Nunga din sudul provinciei Australia de Sud și tribul Palawa din Tasmania, fiecare la rândul său fiind împărțit în subgrupuri. În 1778, populațiile reunite ar fi atins o cifră între 250 000 și 500 000 de locuitori, deși unele statistici vehiculează cifre mai mari. Se estimează că în deceniile care au urmat, zeci de mii dintre aceștia au murit în ceea ce a fost un război frontalier care s-a prelungit până în secolul XX.

Pe măsură ce așezările din jurul orașului Sydney se extindeau, iar alte colonii se întemeiau în Melbourne, Brisbane și Tasmania, s-au întetit și „Războaiele frontaliere“, așa cum aveau să devină cunoscute. Istoricii se contrazic asupra nivelului violențelor, dar, conform estimărilor, circa 2 000 de coloniști și mult mai mulți aborigeni au fost uciși, cei din urmă fiind de-a dreptul masacrați. Este o poveste deplorabilă despre modul în care o tabără o vede pe cealaltă ca neavând nici un fel de drepturi; căci e adevărat că mulți coloniști îi priveau pe aborigeni ca pe niște suboameni.

HBRIS | We know books
În 1856, anihilarea culturilor fusesse demascată într-un articol nemicitor scris de jurnalistul Edward Wilson în ziarul *Argus*, care apărea la Melbourne:

În mai puțin de 20 de ani, aproape că i-am măturat de pe suprafața pământului. I-am împușcat ca pe câini... am condamnat triburi întregi la agonia unei morți cumplite. I-am transformat în bețivi, i-am contaminat cu boli care le-au făcut oasele să putrezească și i-am condamnat pe puținii prunci născuți printre ei la tristețe și tortură încă din clipa în care au venit pe lume. I-am transformat în niște paria pe propriile pământuri și îi trimitem rapid în direcția anihilării totale.

Existența lor întunecată a continuat pe parcursul secolelor al XIX-lea și XX, mult timp după ce genocidul a încetat. Începând cu 1910, copiii aborigenilor din triburile care au supraviețuit au fost luați din sânul familiilor lor și crescuți fie în familii de albi, fie în instituții de stat; în ambele cazuri, s-a urmărit forțarea asimilării. Această practică a încetat în 1970, moment în care numărul copiilor din „Generația furată” ajunsese la peste 100 000. Ei au primit drept de vot pentru alegerile naționale abia în 1962 și au mai trecut câțiva ani până când, în 1967, triburile aborigene să fie oficial recunoscute ca făcând parte din populația australiană. Un referendum a dus la schimbarea Constituției, pentru a le permite de-acum să fie incluși în recensământ și să obțină acces la resursele statului. După cum afirma Faith Bandler, militantă pentru drepturile omului, în 1965: „Australienii au dreptul să-și înregistreze oficial câinii și vitele, dar nu cunoaștem câți aborigeni trăiesc aici”.

Referendumul a trecut cu o majoritate de 90%, iar prezența la vot a fost de 93%. Votul este considerat de mulți un moment de cotitură, cu toate că efectele practice pe termen scurt au fost limitate. El a dezvăluit dorința de a cultiva egalitatea, deși lupta era abia la început și mai continuă și în prezent. Bărbații și femeile aborigeni absolvă facultăți, pătrund în clasa de mijloc și sunt prezenți în toate aspectele existenței Australiei moderne; totuși speranța lor de viață este mai scăzută decât media la nivel național, iar incidența bolilor cronice este mult mai mare, ca și rata mortalității infantile și numărul deținuților. Lipsa locurilor de muncă, alcoolismul și bolile sunt la ordinea zilei în unele comunități, împreună cu problemele de ordin psihologic provocate, în parte, de un sentiment de înstrăinare, accentuat de dezrădăcinarea lor din zonele rurale și stabilirea în orașe mici și mari începând cu anii 1970.

A existat și o schimbare treptată în atitudinile față de popoarele „Primelor Națiuni”, trasată parțial de acțiuni simbolice. În anii 1990,

numele monolitului masiv de culoarea ruginii, aflat în deșert și cunoscut ca Ayers Rock, a fost schimbat în Ayers Rock/Uluru pentru a i se recunoaște denumirea originală în limba tribului Anangu, pentru care acesta este un loc sacru, iar în 2002 numele a devenit Uluru/Ayers Rock. În 2008, asumându-și responsabilitatea pentru mai mult de 200 de ani de distrugeri, reprimare și neglijare, prim-ministrul Kevin Rudd a cerut oficial scuze triburilor aborigene pentru abuzurile pe care acestea le-au suferit.

În pofida tuturor privațiunilor, populația a crescut pe parcursul secolului XX. Estimările din anii 1920 vorbeau de 60 000 de băștinași, în vreme ce acum numărul lor se ridică la aproximativ 800 000 de aborigeni și băștinași de pe insulele din strâmtoarea Torres (diferiți de aborigeni din punct de vedere etnic), concentrați în principal în Queensland, New South Wales, Australia de Vest și Teritoriul de Nord. Cea mai mare parte din sutele de dialecte s-au pierdut și se presupune că un număr de 50 000 de oameni pot vorbi măcar un dialect din cele rămase în uz.

Traversarea continentului de către coloniștii care au provocat acest dezastru a fost lentă, dar necruțătoare. Tot mai multe corăbii care transportau oameni, majoritatea deținuți, soseau din Regatul Unit, având drept rezultat creșterea numărului populației albe cu miile în fiecare an. În 1825, exploratorii reușiseră să străpungă deja ceea ce era considerat un obstacol imposibil de depășit – Blue Mountains (Munții Albaștri) din vestul orașului Sydney – și au descoperit că dincolo de ei se întindea marea brusă australiană. Pe-atunci, populația număra 50 000 de locuitori; în 1851, crescuse la 450 000 de locuitori, moment în care transportul cu scop penal scăzuse dramatic, iar noii veniți erau imigranți în căutarea unei vieți noi într-o lume nouă.

Ajunseseră la timp pentru prima goană după aur din Australia, care viza regiunea de la nord de Melbourne și care a transformat societatea australiană pe măsură ce mii de oameni veneau din toată lumea să-și încerce norocul. Majoritatea erau din Marea Britanie, dar și din China, America de Nord, Italia, Germania, Polonia și o mână de alte țărișoare. Datorită „generației de aur“, populația Australiei nu numai că a explodat, ajungând la 1,7 milioane locuitori la începutul anilor 1870, dar a devenit treptat mai diversificată din punct de vedere etnic și cultural.

Nebunia primei goane după aur a însemnat că primele valuri de căutători care au debarcat pe țărmul orașului Melbourne au fost alcătuite în principal din tineri necăsătoriți. Ei au dat naștere unei atmosfere tipice „Vestului Sălbatic“, dar prosperitatea a dus încetul cu încetul la o schimbare în compoziția masei de imigranți, atrăgând meșteșugari

IBRIS | We know books.

cu experiență, comercianți și oameni de diverse profesii, ca de exemplu contabili și avocați care au început să vină aici cu familiile lor.

Toți au contribuit la formarea caracterului australian, dar circula o teorie conform căreia „săpătorii“, așa cum li se spunea căutătorilor, au fost cei ce au dat naștere ingeniozității, atitudinii hotărâte și prietenoase pentru care australienii sunt cunoscuți. Politețurile Vechii Lumi nu mai însemnau nimic în regiunile cu teren accidentat, acoperite de noroi, unde se căuta aur, iar spiritul independent și totodată camaraderesc al săpătorilor a contribuit la conturarea unei identități care dovedea mai puțin respect pentru autoritatea colonială britanică decât înainte.

Apropiindu-se de secolul XX, Australia devenea o țară modernă, chiar dacă formată din colonii care erau aproape ca niște țări separate; între ele existau puține relații oficiale și erau adesea preocupate cu propriile sisteme economice și politice. Distanțele dintre așezări erau o provocare. Râurile, așa cum am văzut deja, nu erau potrivite pentru comerț și transport, așa încât, inițial, pentru a transporta mărfuri pe uscat, oamenii erau nevoiți să le tragă după ei pe drumuri dificile, dat fiind că pe-atunci existau puține animale de povară. Primele sisteme de transport s-au concentrat asupra fiecărui port în parte care trimitea bunuri în interiorul continentului sau înapoi în țara de proveniență a coloniștilor, Marea Britanie. Dat fiind că fiecare regiune era o colonie separată, realizarea unei conexiuni între acestea de-a lungul coastei nu era o prioritate; așa încât acele prime „drumuri“ duceau către interiorul teritoriului, și nu de-a lungul coastei, cel puțin nu pe distanțe considerabile. Având doar opțiuni limitate, fiecare colonie a continuat să se dezvolte ca o entitate de sine stătătoare.

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea a început să se dezvolte un sistem feroviar, parte din el asigurând legătura între orașele de pe coastă și așternând calea pentru o economie conectată. Odată cu dezvoltarea sistemului de transport și comunicații, ideea de unire a diferitelor regiuni sub egida unei singure federații a prins contur. În 1899 s-a organizat un referendum care a aprobat-o, dar cu o opoziție semnificativă, iar pe 5 iulie 1900 Parlamentul Regatului Unit adopta Constituția ca parte a *Commonwealth of Australia Constitution Act* care a fost semnat de regina Victoria patru zile mai târziu; pe 1 ianuarie 1901, cele șase colonii britanice s-au unit pentru a forma Commonwealth-ul Australian (Uniunea Australiei). Jumătate de milion de oameni au umplut străzile orașului Sydney pentru a sărbători. Australia nu devenise un stat suveran, ci doar o „colonie autogovernată“ (abia în 1986 și-a proclamat independența prin Legea Australiei), dar un mare salt înainte fusese făcut din punctul de vedere al autodeterminării.